

44. האחות תרזה – בית החולים סַנְטָה מַרְסֵלִינָה

הכרתי את האחות תרזה בעת כהונתי כקונסול כללי של ישראל בסאו פאולו בסוף שנת 1988. היוזמה לפגישה עמה הייתה של ידידי, ד"ר ולטר פלדמן, שכיהן כחבר הפרלמנט המקומי בעיר סאו פאולו. ביקרנו בבית חולים סנטה מרסלינה שבאזור המזרחי של סאו פאולו. בדרכנו לבית החולים סיפר ולטר כי הוא מנוהל רק על ידי נזירות ומשרת אוכלוסייה המונה כשני מיליון נפש.

בהגיענו לשערי בית החולים הופתעתי. ראיתי שורה ארוכה של חולים במחלות שונות, ילדים, קשישים, אנשים על קביים, אנשים עניים ופשוטים. ההפתעה לא הייתה במצבם אלא נבעה מהעובדה שהם גילו סבלנות מרבית, בלי להתלונן, כשהם ממתינים במשך שעות לקבל את הטיפול בתורם. נזכרתי במראות בקופות החולים בארץ, שבהן תור כזה לא היה מתקבל על הדעת ולא היה מתנהל באותה סבלנות ובאותו שקט כפי שגילו חולי בית החולים סנטה מרסלינה.

בית החולים היה מאורגן, נקי ומצויד היטב. בזמן ארוחת הצהריים שהגישו לי הנזירות הרציתי בקצרה על שיטת הבריאות הציבורית בישראל ולבסוף שאלתי אותן במה אוכל להועיל לבית החולים שלהן. התשובה הייתה מיידית: "כיוון

שאתה חבר של מושל המדינה, אורסטס קוארסיה, אנא בטובך ארגן ביקור בבית החולים של חבר אחר שלך בממשל, שר הבריאות של סאו פאולו, פרופסור ז'וז'ה אָרִיסְטוֹדֶמוֹ פִּינוֹטִי. קיימות בבית החולים בעיות שונות ונוכל לפתור אותן רק בהתערבותו". טלפנתי חיש מהר לידידי פינוטי ואמרתי לו שאני מדבר מבית החולים סנטה מרסלינה.

- אוי ויי, שזן, גם אתה נכבשת על ידי הנזירות?

- פינוטי, כבר הבטחתי בשמך שתוך כמה ימים שנינו ניפגש איתן כאן.

- הבטחת, אז בטוח שאבוא. תאשר להן זאת.

שבועות אחדים לאחר מכן ביקרנו, פינוטי ואני, בבית החולים על מנת להקשיב לבקשות ההנהלה, בראשותה של האחות תרזה, מהממשל. נהנינו שוב לאכול את השעועיית והאורז שהן הקפידו להכין, וזכינו בחיבתן ובתשומת לבן של הנזירות במקום. ביקרנו במחלקות השונות ושמענו על צורכי המחלקות הגריאטרית והפדיאטרית. פינוטי, כהרגלו, היה אדיב והבטיח לעזור.

לא אשכח לעולם את מבט התודה של האחות תרזה ואת דבריה: "אנו מאמינות באלוהי ישראל, ולמרות שלעולם הקתולי ולעולם היהודי אמונות שונות, הדרך היא אותה הדרך. שאלוהים יברך אותך על מה שעשית למען בית החולים שלנו ואנא ממך שמור על קשר איתנו".

מיד לאחר הביקור שוחחתי עם ד"ר אלאידה קוארסיה, אשת המושל, והבעתי את התרשמותי מבית החולים. אלאידה הביעה רצון לבקר בבית החולים וגם לעזור להן מתוקף תפקידה כנשיאת הקרן החברתית לסולידריות במדינת סאו

פאולו. שבנו וביקרנו בבית החולים בחברת אלאידה והפעם אדית הצטרפה אלינו. שתיהן התרשמו מן הסדר הבלתי רגיל ומההיגינה השוררים שם.

כעבור ימים אחדים שוחחתי עם ידידי, ד"ר ז'וזה פֶּאָקֶר ומקס אברהדט, הנשיא וסגן הנשיא של בית החולים היהודי אלברט איינשטיין שבסאו פאולו, וסיפרתי להם על התרשמותי העמוקה מביקורי בבית חולים סנטה מרסלינה, על מה שראיתי שם ועל אישיותה של האחות תרזה ועבודתה המצוינת. הצעתי להם שבית החולים יבדוק את האפשרות לשתף פעולה עם בית החולים סנטה מרסלינה. הנחתי שמהלך זה יכול להניב תוצאות חיוביות לקהילה היהודית בסאו פאולו ולתרום לפתרון בעיות בקהילה הצנועה והסימפטית באזור המזרחי של העיר. הם הביאו הצעה זו בפני הנהלת בית החולים אלברט איינשטיין; היא התקבלה פה אחד ובוצעה עד מהרה.

באמצע שנת 1991, כאשר סיימתי את תפקידי בסאו פאולו, באחת ממסיבות הפרידה ממני בבית הזוג אליסה ומקס אברהדט, הופתעתי כאשר האחיות תרזה הגיעה על מנת להיפרד ממני אישית. בדבריה חשתי שוב את עוצמת ידידותה לעם ישראל. פעולתי לעזרת המגזר החלש הזה בסאו פאולו הייתה והיא עדיין אחד הזיכרונות הטובים שאני נושא מעבודתי כקונסול ישראל בסאו פאולו.

היום, יום ראשון, ה-3 באפריל 2005, חודשים אחרי שכתבתי את הפרק הזה, שוחחתי שוב עם האחיות תרזה. מאז סיום תפקידי ב-1991 לא היה בינינו קשר כלשהו, אבל השיחה התנהלה כאילו רק אתמול נפרדנו. צלצלתי מברור חיל בכדי לנחמה, בשם אדית ובשמי, על פטירתו של האפיפיור יוחנן

פאולוס השני. שנינו התרגשנו מחידוש הקשר. היא סיפרה לי שהיום הוא יום הרחמים ושתתפלל עבורנו ועבור ישראל. הבטחתי לה שאבוא לבקרה, אולי עוד השנה, בעת ההוצאה לאור של ספר זיכרונותי בפורטוגזית.

והאחות תרזה? היא ממשיכה להתמסר להסדרת הבעיות הכספיות הקשות של בית החולים. הבטחתי לשתף פעולה בעזרתם של ידידי הנמצאים כיום בממשל העיר. האפיפיור יוחנן פאולוס השני פעל נמרצות להתקרבות בין הנצרות לבין היהדות. הוא ביקש סליחה בשם הכנסייה הקתולית על הרדיפות האכזריות שהיהודים סבלו מידי הנוצרים דורות על דורות, והפיץ את המסר הזה ברחבי העולם. בקשת הסליחה הזו נעשתה בישראל בשנת 2000, כשביקר בכותל המערבי בירושלים, באתר הקדוש לדת היהודית. הדבר נחרת עמוק בזיכרוננו. אחות תרזה, קיבלנו השראה כאשר דיברנו אתך. המשיכי בעבודת הקודש שלך בבית החולים סנטה מרסלינה לטובת קהילתך הרוחנית.